

Zdeněk K. Slabý Petr Slabý

SVĚT
[jině]
JINÉHUDBY

Volvox Globator

Zdeněk K. Slabý Petr Slabý

SVĚT
[jině]
JINÉ HUDBY

Průhledy do hudby alternativní,
avantgardní, improvizované,
nové, opoziční, progresivní,
experimentální, postmoderní,
aktuální, free, klezmeru atd.

První kniha

Volvox Globator 2007

Zdeněk K. Slabý

Petr Slabý

© Zdeněk K. Slabý, Petr Slabý, 2002

© VOLVOX GLOBATOR, 2002

ISBN 978-80-7511-181-4

Vydalo nakladatelství & vydavatelství Volvox Globator,

Štítného 17, 130 00 Praha 3 – Žižkov

www.volvox.cz

jako svou 614. publikaci

Obálka a grafická úprava Karel Haloun a Luděk Kubík

Ekniha purehtml.cz

Skeny a úprava fotografií Jiří Masojídek

Technická redakce Viktor Váňa

Vydání první, Praha 2002

Knihkupectví Volvox Globator:

Štítného 16, 130 00 Praha 3 – Žižkov

[A]

Muhal Richard Abrams

aneb Hlas z minulosti do budoucna

Muhal Richard Abrams, skladatel, pianista, hráč na syntezátor, klarinet, hoboj, violoncello, perkuse, vokalista, dirigent a producent, se narodil 19. září 1930 v Chicagu (Illinois, USA).

Anthony Braxton o něm řekl: „V Muhalově hudbě slyším hlasy o budoucnosti – z minulosti. Vždycky jsem v jeho díle slyšel tyto hlasy.“ Málokterý muzikant dokázal s takovou samozřejmostí propojit kořeny černé hudby s postupy free jazzu, blues s ohlasy soudobé hudby vážné, koláž s improvizací, a přitom ovlivnit celou řadu následovníků z mladší černošské generace.

„Richard má zásluhu o mnoho mladších hudebníků všude kolkolem,“ prohlásil Roscoe Mitchell, „protože jim pomohl najít v muzice samy sebe...“ Jeho kolega z Art Ensemble of Chicago

Joseph Jarman byl ještě konkrétnější, a hlavně osobnější: „Než jsem se prvně setkal s Richardem Abramsem, byl jsem přesně takový jako ostatní negerští páskové z ghetta, byl jsem nad věcí, bral jsem drogy, kouřil jsem marjánku a tak dál. Starého čerta jsem se staral o život, který mi byl darovaný. Ale právě proto, že jsem měl šanci pracovat s Richardem a ostatními muzikanty v Experimental Bandu, našel jsem něco, co mělo nějaký význam, co dávalo mému životu smysl.“

Pro širokou posluchačskou obec je Abrams příliš osobitý a svérázný (průměrný posluchač miluje průhledné Keithy Jarretty – a to uvádím hodnotu, nikoli komerci, zaměřenou na posluchače podprůměrné!), zároveň navíc hloubavý a introvertní, proto jeho výlučnost nemá onen příděch senzačnosti, která někdy dokáže novátory prosadit do centra zájmu nebo alespoň širšího povědomí.

Čtyři roky studoval na chicagské hudební škole, profesionálně začal hrát v roce 1948. od roku 1955 byl členem skupiny MJT+3, pro niž zároveň skládal i aranžoval. Aby rozšířil svůj hudební obzor, studoval souběžně moderní kompozici (například Paula Hindemitha) a hru významných jazzových klavíristů, na prvním místě Arta Tatumu.

Již zmíněný Experimental Band založil v roce 1961. Tvrdilo se, že inspirací tohoto souboru byl Sun Ra a jeho Arkestra. Pak by to musela být inspirace bezděčná, protože Abrams tvrdí, že novátorství tohoto orchestru, pokud ještě působil v Chicagu, nepochopil. Naopak jeho experimentování nebylo myslitelné bez vlivu Ornetta Colemana – protože mu však nechtěl být poplatný, hledal protiváhu právě v Tatumově virtuozitě. Ale i v be bopu, hard bopu, u Buda Powella a Charlese Minguse.

V roce 1965 vzniklo v Chicagu AACM. což je zkratka pro Association For The Advancement Of Creative Musicians (Sdružení pro podporu tvůrčích hudebníků), právě z iniciativy Abramse. Jeho úkolem je umožňovat realizaci avantgardních snah černošských hudebníků. U zrodu AACM byli rovněž Malachi Favors. Joseph Jarman a Roscoe Mitchell, tedy členové pozdějšího Art Ensemble Of Chicago, kmenového souboru této organizace. Právě hudebníci, rekrutující se z AACM. bývají většinou Abramsovi spoluhráči na jeho albech. Vedle člena jmenovaného Art Ensemble Of Chicago jsou to především Anthony Braxton, houslista Leroy Jenkins, saxofonista Henry Threadgill. perkusisté Andrew Cyrille a Thurman Baker, trombonista George Lewis, trumpetista Leo Smith a další.

K otázce tradice a hudebních výbojů řekl Abrams jednoznačně: „Hraju blues po celý svůj život.

Nemám nic proti blues. Jsem fakticky pro všechno, ale nejvíc jsem pro změnu, pro totální změnu. Uskutečnit revoluci, na téhle straně jsem.“

V roce 1990 byla Abramsovi jako prvnímu hudebníkovi víbpec udělena Dánským jazzovým střediskem (spolu se Skandinávskou tabákovou společností) cena Jazzpaar. Tak se mu jako šedesátiletému dostalo v Evropě uznání, které mohlo přispět k hlubšímu poznání jeho tvorby. Říkám: mohlo, protože Abrams zůstává i na nejnovějších albech svůj: nepodbízivý, hledající, což ocení zejména ti posluchači, kteří v hudbě hledají víc nežli nárazovou excitaci nebo jednorázové ukonejšení.

„Neboť vesmír nám posílá podněty ze zcela rozdílných oblastí. Přijímat je. to je něco zcela přirozeného.“ Pro Muhala Richarda Abramse určitě.

[D]

Levels And Degrees Of Light (1967 Delmark)

Young At Heart, Wise In Time (1969 Delmark)

Things To Come From Those Now Gone (1970, 1972 Delmark)

Afrisong (1975, 1982 India Navigation / Why Not Records)

Sightsong-featuring Malachi Favors (1975, 1976 Black Saint)

Anthony Braxton with MRA: Duets 1976 (1976 Arista)

Leroy Jenkins + MRA: Lifelong Ambitions (1977 Black Saint)

MRA Quartet: 1-0QA+19 (1977, 1978 Black Saint)

Hamiet Bluiett + MRA: Saying Something For All (1977 + 1979 Just A Memory)

Lifea Blinec (1978 Arista Novus)

Spiral – Live At Montreux 1978 (Arista Novus 1978)

Spihumonesty (1979, 1980 Black Saint)

MRA Tentet: Mama And Daddy (1980 Black Saint)

Duet-Featuring Amina Claudine Myers (1981 Black Saint)

MRA Band: Blues Forever (1981 Black Saint)

Interpretations Of Monk (čtyř-CD komplet, vedle MRA na dalších kompaktech jsou Barry Harris, Anthony Davis a Mal Waldron) (1981, 1994 DIW Records)

MRA Orchestra: Rejoicing With The Light (1983 Black Saint)

MRA Octet: View From Within (1984, 1985 Black Saint)

Roots Of Blue (1986 RPR)

Colours In Thirty-Third (1986 Black Saint)

The Hearings Suite (1989 Black Saint)

Biu Biu Blu (1990 Black Saint)

Roscoe Mitchell + MRA: Duets And Solos (1990 Black Saint)

Family Talk (1993 Black Saint)

One Line, Two Views (1995 New World Records)

Think All, Focus One (1995 Black Saint)

Song For All (1995 Black Saint)

MRA + Marty Ehrlich: The Open Air Meeting (1996, 1997
New World Records)

Young At Heart/Wise In Time (1996 2 On 1)

The Visibility Of Thought (2001 Mutable Music)

[Side]

Art Ensemble Of Chicago: Fanfare For The Warriors (1973, 1974 Atlantic)

Art Ensemble of Chicago: Kabalaba (1974 AECO)

Roscoe Mitchell Quartet (1975 Sackville)

Anthony Braxton: Creative Orchestra Music 1976 (1976 Arista)

Roscoe Mitchell: Nonaah (1977 Nessa)

George Lewis: Shadowgraph (1977 Black Saint)

Anthony Braxton: Quintet (Basel) 1977 (1977, 2001 Hat Hut Records)

Amarcord Nino Rota (1981 Hannibal Records)

[S]

Terry Martin: The Chicago Avantgarde (Jazz Monthly 3/1968)

Ray Townley: Muhal Richard Abrams (Down Beat 1974)

Yves Sportis: Muhal Richard Abrams – Musicien du monde (Jazz Hot 4/1990)

F. M. Coudert: Trophée pour un prophète: Muhal Richard Abrams (Jazz Magazine 7-8/1990)

Jeske Lee: On Jazz (Cash Box 27. 10. 1990)

Jim Macnie: Muhal Richard Abrams' Abstract Blues (Musician 11/1990)

Howard Mandel: Private Ear: It Can Be Done. Why Aren't More Doing It? (Ear 2/1991)

Bill Shoemaker: Formative Works: Levels And Degrees Of Light (Down Beat 1/1992)

Z. K. Slabý: Muhal Richard Abrams aneb Hlas z minulosti do budoucna (UNI 4/1998)

<http://www.nwu.edu/jazz/artists/abrams.richard/>

<http://downbeat.com/sections/artists/text/bio.asp?from=&idl=7528>

A Confederacy Of Dances

aneb Koncerty z Roulette

Klub Roulette byl otevřen roku 1979 v New Yorku na East Broadway 228. Svůj program od počátku inzeroval jako „dobrodružný“, neboť věnoval pozornost především mladým a nezávislým muzikantům, zkušeným inovátorům, improvizátorům, prostě nejruznějším druhům nekonvenční a nekomerční hudby od jazzu až po symfonický koncert, stranou zájmu pořadatelů však nezůstaly ani nejruznější performance, zahrnující film, video, divadlo a textové záležitosti. Každým rokem se tu konalo na devadesát koncertů, které se většinou nahrávaly, takže za dobu existence Roulette vznikl dokonalý archiv novátorské hudby. Hudby na úrovni, protože programovou náplň tu měli na starosti hudebníci Jim Staley a David Weinstein. A protože nevýdělečná organizace Roulette Intermedium, Inc. měla od roku 1991 k dispozici firmu Einstein Records, bylo nabíledni, že Staley s Weinsteinem s nahrávkami z koncertu dříve nebo později vyrukují.

Jejich první sampler obsahuje ukázky z vystoupení muzikantu newyorské Downtown scény a je třeba přiznat, že je to kolekce věru erudované vybraná: Bili Frisell tu sóluje ve své nekompromisnější podobě, což mu sluší. Christian Marclay obsluhuje zároveň čtyři gramofony s padesáti deskami, soubor Tohban Djan. soustředěný kolem Ikue Mori, mísí pop s exotickým základem. Zeena Parkins útočí na publikum vehementně se svou elektrickou harfou. Billy Bang věnuje svou skladbu pro housle Albertu Aylerovi, což samo už svědčí o její odvázanosti. Anthony Coleman se pokouší s kolegy o zcela

neobvyklou verzi acid jazzu, David Weinstein hraje v úryvku ze své hymnové suity simultánně hymnu australskou a islandskou, následován spontánním vystoupením kytaristy Chrise Cochran a úvodní částí suity Rona Kuivily *Loose Cannons*. John Zorn přichází jako obvykle při podobných příležitostech s něčím neobvyklým – v tomto případě je to souhra tří klasických hudebníků, tří rockových muzikantů a tří improvizátorů, skladbu Guye Klucevseka, věnovanou Aaronu Coplandovi hraje smyčcové trio, David Weinstein se vrací s polskou hymnou, kvartet Jima Staley s Shelley Hirsch, Ikue Mori a Davidem Sheaem se oddává spontánní improvizaci, duo vokalistky Jeanne Lee a trumpetisty Wadady Lea Smitha pak zakončuje písní z opery *Seventh Prayer*.

Druhý sampler je věnován skladatelům-výkonným hudebníkům Jerome Cooperovi, Earlu Howardovi a Denmanu Maroneyovi. Irène Schweizer, Jonu Gibsonovi, La Donne Smith a Davey Williamsovi. Robertu Ashleyovi. J.A. Deanemu a Martinu Schützovi. I tak zůstalo na kontě Roulette údajně asi pět set nahrávek, z nichž by mohly být sestavovány další a další kompakty. Budou?

[D]

A Confederacy Of Dances Vol. 1 (1984-1991, 1992 Einstein Records)

A Confederacy Of Dances Vol. 2 (1985-1993, 1994 Einstein Records)

[S]

Z. K. Slabý: A Confederacy Of Dances aneb Koncerty z Roulette
(UNI 6/1998)

aneb Rock s tibetskou meditací

Action Directe: německá skupina, jejímž vůdčím duchem byl skladatel, aranžér a producent Manuel Schroeder. hrající na klávesové nástroje, bubny, perkuse. basu a kytaru, ale i na diktafon. Jeho skladby (některé s texty Claudie Neuhaus) prokomponovávají rock s jazzem a industriálem, střídají až ambientní plochy s taneční rytmičností.

Abychom při poslechu alba *Network* (z roku 1992) přesto neupadli do nezájmu (který by mohla vyvolat eventuální rocková stereotypnost), máme šanci oddat se občas tibetské meditaci. Se Schroedrem na jednotlivých skladbách střídavě spolupracovali Alexandra Koxholt (zpěv), Michael Kuhlmann (basa), Kai Winter (kytara, saxofony), Matthias Hennig (piano, klávesy), Michael Hussmann (kytary) a Nesih Hussain (klávesy, samply).

[D]

Network (1991, 1992 AMF / Coda)

[S]

Z. K. Slabý: Action Directe aneb Rock s tibetskou meditací (UNI
6/1998)

aneb Kolem světa (nejen) s jazzem

Tak bychom mohli charakterizovat vydavatelství, které sídlí v německém Feldafingu. V jeho katalogu najdeme „jazzové klasiky“, mezi něž Act počítá Larryho Coryela, Joachima Kühna, Nilse Landgrena, Eddieho Harrise či Jaspera van Hofa, ale i svět současné hudby – skupiny Der Rote Bereich, Tricolor a další. Zakladatel firmy Siggie Loch zde poskytl přístřeší především těm hudebníkům, kteří berou svoji tvorbu jako záležitost multikulturní, jako snahu o „nový zvuk pro nový věk“.

<http://www.actmusic.com/catalog.htm>

e-mail:

info@actmusic.com

aneb Hledačský bigbít s dramatickou deklamací

Ten háček nad c si dal tento francouzský soubor vlastně až po hostování v Praze na Alternativě 1998, avšak výslovnost jeho původního návu Ace byla totožná už předtím (= áché). Roku 1996 debutovali albem, označeným pouze svým názvem (*Ace*), a navíc vydali ještě mini-CD *Meet Jane Doe* jako předeheru příštího směřování, nejvíce hodno zájmu je však prozatím dvanáctiskladbové *Totally inadéquat*. I když živé vystoupení Ače působí bezprostředněji a vtíravěji, album konzervuje dostatečným způsobem klady kapely: logické a téměř bezděčné propojení bigbítu a zvukového hledačství. Autorem hybných a důrazně rytmických kompozic je přesvědčivý basista La Taupe, jemuž bez problémů sekundují bubeník Eric Morlot i kytarista Laurent Mantey.

Co však vytváří nenapodobitelnost projevu souboru, to je vokální projev autora textu Roberta Cunliffea. Nejde ani tak o zpěv, jako spíše o drama, které vás může zaskočit nebo se kterým od prvního momentu souzníte, rozhodně však nezůstanete lhostejní. Kromě jeho vlastních textů tu slyšíme i verše Guillaumea Apollinaire a Williama Blakea, reprodukováné se stejnou intenzitou. Podstatné je, že nic tu nepřipadá jako přiroubované. dodávané posléze skladbám zvnějšku.

I neobvyklé pasáže vyznívají ústrojně a harmonicky. Na francouzské rockové scéně (pomineme-li soubory vysloveně alternativní) nevidím mnoho skupin, které by se

bezprostředností, zaujetím a otevřeností. Ač mohly rovnat. Členové kapely uvádějí, že čerpali jak z free jazzu, tak z noise a punku. To všechno při poslechu jejich desek můžeme postřehnout, celek je však natolik kompaktní, že pramínky, z nichž se napájeli, téměř nevnímáme.